

Горбатюк О. Вплив сучасної мультиплікації на психологічний стан і розвиток дитини / О. Горбатюк, З. Савчук, О. Яковлева // Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України, серія: психологічні науки / [гол. ред. О. Ф. Волобуєва]. – Хмельницький: видавництво НАДПСУ, 2017. – №1(6). – С.189-200

УДК 159.922.7:791.43

О. Горбатюк, З. Савчук, О. Яковліва

ВПЛИВ СУЧАСНОЇ МУЛЬТИПЛІКАЦІЇ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН І РОЗВИТОК ДИТИНИ

О.О. Горбатюк. Вплив сучасної мультиплікації на психологічний стан і розвиток дитини.

Представлено результати вивчення особливостей сприймання у дошкільному та молодшому шкільному віці, впливу сучасної мультиплікації на свідомість та особистість дитини, проаналізовано модифікації, що відбулися із мультиплікацією протягом останнього часу, а також зміну зорових стимульних образів, що пропонують дитині сучасні анімаційні фільми та як вони впливають на поведінку дитини, її сприймання самої себе та навколишнього світу.

Показано, що в основі всіх видів психічної деформації уявлення дитини про себе (зокрема, про ставлення до своєї зовнішності) лежить прагнення до наслідування улюбленим героям мультфільмів та мультиплікаційних серіалів. Тому батькам, вихователям та вчителям краще вдатися до ряду профілактичних дій, аби негативний вплив мультиплікації на розвиток дитини був мінімальним.

Запропоновано перелік порад батькам, вчителям та вихователям щодо максимально позитивного та корисного використання мультиплікаційних образів у навчальній, виховній та ігровій діяльності дитини.

Ключові слова: мультиплікація; молодший шкільний вік; дошкільний вік; психологічний розвиток.

А.А. Горбатюк. Влияние современной мультипликации на психологическое состояние и развитие ребенка.

Представлены результаты изучения особенностей восприятия в дошкольном и младшем школьном возрасте, влияния современной мультипликации на сознание и личность ребенка, проанализированы изменения,

произошедшие с мультипликацией на протяжении последнего времени, а также изменение зрительных стимулирующих образов, которые предлагаются ребенку современными анимационными фильмами, и как они влияют на поведение ребенка, его восприятие самого себя и окружающего мира.

Показано, что в основе всех видов психической деформации представления ребенка о себе (в частности, об отношении к своей внешности) лежит стремление к подражанию любимым героям мультфильмов и мультипликационных сериалов. Поэтому родителям, воспитателям и учителям лучше прибегнуть к ряду профилактических мер, чтобы отрицательное влияние мультипликации на развитие ребенка было минимальным.

Предложен перечень советов родителям, учителям и воспитателям с целью максимально положительного и полезного использования мультипликационных образов в учебной, воспитательной и игровой деятельности ребенка.

Ключевые слова: мультипликация; дошкольный возраст; младший школьный возраст; психологическое развитие.

Постановка проблеми. Формування особистості людини починається у ранньому дитинстві. На сьогоднішній день одним із найпопулярніших та найголовніших засобів впливу на розвиток дітей є мультфільми. В житті кожної дитини присутні мультфільми. У буденній свідомості вони сприймаються як невід'ємний складник дитинства, засіб розважання та розвитку підростаючої особистості. З психолого-педагогічної точки зору така позиція досить прийнятна, адже мультиплікація є особливим жанром екранних мистецтв, де аудіовізуальний ряд підлаштований саме для дитячого сприйняття: дитячі мультфільми яскраві, образні, емоційно збагачені. Саме з причини, що діти не володіють необхідним рівнем знань, і відповідно не мають життєвого досвіду, – оточуючу дійсність вони сприймають за допомогою аудіовізуальних образів та відчуттів [3, с. 10].

Останнім часом на телебаченні з'являється багато різноманітних мультфільмів, як вітчизняного, так і закордонного виробництва. Популяризація іноземних мультфільмів, що пропагандують «західні» ідеали та стиль життя, викликають роздуми щодо їхнього впливу на розвиток і становлення психіки

дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Змінилися також технології створення мультфільмів. На зміну ляльковим та мальованим мультикам прийшла мультиплікація, створена за допомогою комп'ютерної графіки та різноманітних спецефектів, що вражає швидкістю зміни кадрів та величезною кількістю яскравих кольорів. Змінилися також сюжети та герої, які не завжди мають повчальний характер, а покликані лише для того, щоб розважити дитину. Проте нерідко замість того, щоб підняти настрій та допомогти розслабитись, мультфільми лише викликають агресію, тривогу та втому, яка переноситься дитиною у реальне життя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вплив мультиплікації на психічний розвиток дитини, становлення її емоційних та поведінкових паттернів, формування ставлення до себе та навколишнього світу хвилює наразі багатьох сучасних вчених. Так на думку М.В. Сітцевої мультиплікація, балануючи між розважальними, розвивальними та комерційними складовими, не завжди є психологічно корисним та навіть безпечним для підростаючої особистості [6]. Вона зауважує про таку властивість дитячого сприйняття, як безпосередність, яка обумовлюється умовністю показаного. Тобто дитина фактично не відрізняє художній вимисел від реалій, тобто не розуміє несправжності подій, показаних у мультфільмі. Це необхідно враховувати при перегляді дитиною мультиплікації різкого, агресивного або навіть насильницького змісту, всіляко відмежовуючи її від подібного мультиплікаційного продукту. Мультфільм не обов'язково повинен бути, однак несучи в собі елементи повчання, завуальовані за процесом стороннього споглядання дитини за уявними персонажами, він має значні можливості морального розвитку підростаючої особистості [3].

Досліджуючи дану проблему, Г.М. Гензур вказує на те, що у процесі перегляду мультфільмів у дітей формуються моральні еталони-зразки як емоційно-когнітивні уявлення щодо способів поведінки. Ці еталони, з одного боку, – зображають певну сферу життя дитини, а з іншого, містять у собі суспільну оцінку й емоційне ставлення. Діти мають певну специфіку як глядачі і слухачі: вони слухають і дивляться усе, оскільки їхні смаки і погляди ще не сформовані, не розвинені критерії оцінки. Вони пасивно поглинають все те, що

впливає на них з екрану, не можуть захистити себе від інформації, відмовитися від перегляду сумнівних мультфільмів. Діти схильні вірити всьому, про що йде мова, вони не можуть розрізнити, де закінчується фантазія, а де починається реальне життя [1, с. 60]. Крім того, психолого-педагогічні та соціологічні дослідження показують, що в дітей розвивається своєрідний „імунітет” до сприйняття насильства, вони не замислюючись копіюють жорстокі дії героїв мультфільмів у повсякденному житті.

У своєму дослідженні М.А. Єпіхіна відзначає деформацію у сучасних мультфільмах образу жінки, та зокрема жінки-матері. Вона відзначає, що в американських мультфільмах образ жінки представлений яскраво: статеву приналежність жінки виставлена на показ, дуже яскраво виражено все те, що повинно подобатись дорослим чоловікам, а не маленьким дітям. Поведінка героїнь у цих мультфільмах так само насторожує, стирається межа між мужністю та жіночністю. У цих мультфільмах образ жінки позбавляється романтики і таємниці шляхом наділення його дорослим реалізмом, фізіологічністю і жорстокістю. У цих образах девальвуються і висміюються традиційні жіночі якості - цнотливість, сором'язливість, скромність і материнство. Зворушливі, сентиментальні і дуже добрі сцени материнської турботи показані в мультфільмах про тварин („Король Лев”, „101 далматинець”, „Книга джунглів”). Проте, коли справа доходить до мультфільмів про людей, то в них ми не зустрічаємо ні однієї матері, яка була б молодою, повною сил, красивою, яка викликала б у маленьких глядачок бажання їм наслідувати.[4]

Виклад основного матеріалу. Для того, щоб детальніше проаналізувати вплив мультиплікації на деформацію особистості дитини, нами було розглянуто специфічність психологічних ефектів, що спостерігаються у дітей після перегляду мультфільмів. Нинішнє анімаційне кіно для дітей нерідко справляє подвійне враження. З одного боку, сучасні мультфільми базуються на новітні комп'ютерні досягнення. В них зустрічаємо чимало оригінальних, дотепних ситуацій і колізій. З другого боку, мультфільми помежів'я ХХ-ХХІ століть, як і переважна більшість кінематографічної продукції цього періоду, пропонують жорстокі лінії сюжету та експансивну стилістику.

Сюжети сучасних мультфільмів зазвичай будуються на проявах жорстокості, агресивності та насилля. Так, мультсеріали на кшталт “Мікі-Маус”, “Том і Джеррі”, “Качині історії”, “Черепашки-Ніндзя” не мають відчутного виховного навантаження, оскільки в них “біль та бійку перетворили на основний елемент комедії, прибравши при цьому кров, надавши кумедність травмі та ліквідувавши можливість смерті – тобто, знищивши реалістичність наслідків показуваних дій” [5]. Змінюється і мова мультиплікаційного кіно для дітей. Вона втрачає поетичність, ліричність, джерельну чистоту, що були властиві вітчизняній художній мультиплікації 1960- 80 років і орієнтується на занижену лексику, яка активно представлена в сучасному кінематографі. Усе це необхідно враховувати у процесі розгляду проблеми впливу сучасного мультиплікаційного кіно на свідомість і поведінку дітей.

Отже, вплив такої мультиплікації є неоднозначним. Нинішніх дошкільнят та молодших школярів приваблюють динамічність, емоційна насиченість, подієва яскравість, певна феєричність та екзотичність сюжетів, локальних ситуацій, дійових осіб, що цілком узгоджується з ментальністю сучасної доби. Водночас вектор поведінки і свідомості такого анімаційного кіно спрямований на формування у свідомості дітей, уявлення про те, що конфліктність, брутальність, агресивність, і навіть жорстокість можуть бути етичною нормою. Це може призвести до розвитку антигуманістичних переконань у тому, що сучасна особистість може бути носієм болю, жорстокості, зла, і в цьому полягає покликання сучасної людини.

Вивчаючи історію впливу кінопродукції на дитячу психіку, ми звернули увагу на те, що ще у 1928 році У.Шорт (директор Національного центру вивчення кіно у США) займався проблемою впливу кінематографа на дитячу психіку. Він створив авторитетну дослідницьку групу з 19 психологів, педагогів і соціологів, котра протягом чотирьох років (1929-1933) проводила систематичне дослідження. Результатом цієї роботи став висновок: на поведінку та ціннісні орієнтації дітей анімація з елементами насильства здійснює негативний вплив. З цією точкою зору частково не погоджувались деякі вчені цього проекту (Г.Блумер, П.Хаузер), переконані у тому, що демонстрація злочинності та

насильства особливо відчутна тільки у тому середовищі, де послаблений вплив інститутів сім'ї, школи, церкви та сусідства [2].

У 1955-1956 роках ученим Х.Хіммельвейтом в 5-ти великих містах Англії було проведено чергове дослідження з даної теми, яке не виявило ніяких негативних наслідків впливу анімації із стилістикою насильства на поведінку дітей. До аналогічних висновків дійшли вчені США та Канади У.Шрем, Дж.Лайл, Е.Паркер в 1958-1960 роках. Згідно результатів їхньої дослідницької роботи встановлено: якщо у дитини не спостерігається схильність до агресії, якщо її люблять та поважають в сім'ї, школі, громаді, то імітація нею насильства, побаченого на екрані, практично виключена.

Нова активність у дослідженні впливу екранного насильства виникла у 70-ті роки ХХ століття. На той час США захопила хвиля правопорушень та різноманітного криміналу. У 1968 році було створено Національну комісію з вивчення причин насильства та його попередження, яка дійшла висновку, що перегляд фільмів з елементами насильства збільшує вірогідність агресивної поведінки. У 1969 році при Міністерстві охорони здоров'я США було створено Науково-консультативний комітет з метою більш детального аналізу впливу демонстрації насилля на суспільство. Висновок комісії шокував Америку: фактом став безпосередній зв'язок між насильством на екрані та насильством у житті, і компанії, що демонструють інформацію з елементами насильства, несуть відповідальність за асоціальні дії своїх глядачів, а особливо дітей. У 1977 році трьом телекомпаніям США (ABS,NBS,CBS) було пред'явлено звинувачення в "інтоксикації" через сцени насильства 15-річного мешканця Маямі, який убив 83-річну сусідку. Суд виніс рішення на користь телебачення. Хоча висновки комітету не вплинули на рішення суду, проте суспільний резонанс був сильний. І вже у 1980 році другий Науково-консультативний комітет, який проаналізував сотні досліджень констатував, що насильство на екрані призводить до насильства у реальному житті [2].

Таким чином, проаналізовані дослідження, свідчать про те, що існує психологічний вплив мультиплікації на деформацію поведінкових паттернів дитини. Велика кількість сцен насилля у сучасних мультфільмах та

мультсеріалах приводить до викривлення поняття моралі у дітей, що в подальшому змінює їх поведінку. Втрачається відчуття реальності світу, та усвідомлення того, що будь який вчинок має свій наслідок, адже у мультфільмах демонструється лише виправдання немотивованої агресії, але її наслідки є дуже розмитими, а відповідне покарання взагалі відсутнє. Діти приймають ті правила поведінки та вчинки, які демонструються їм з екранів телевізорів та комп'ютерів, приймаючи їх за належне.

Нами було проведено дослідження впливу сучасної мультиплікації на емоційний стан молодших школярів, для того щоб пересвідчитися чи відбувається деформація емоційної складової особистості дитини. У дослідженні брало участь 60 учнів молодшого шкільного віку. За допомогою методики оцінки тривожності Ч.Д. Спілбергера та Ю.Л. Ханіна нами було виявлено, що після перегляду американського мультфільму «Губка Боб» кількість дітей із високим рівнем ситуативної тривожності зросла на 35%, а після перегляду російського мультфільму «Маша і Ведмідь» кількість дітей із високою ситуативної тривожністю зросла на 10%.

В свою чергу результати чотирьохмодального емоційного опитувальника Л.А. Рабінович показали, що кількість дітей з високим рівнем гніву після перегляду мультфільму «Спанч Боб» зросла на 60% (до перегляду мультфільму – 25%, після – 85%), а після перегляду мультфільму «Маша і Ведмідь» кількість молодших школярів із високими рівнем гніву зросла на 56% (до перегляду мультфільму – 25%, після – 81%). Кількість дітей із високим рівнем страху збільшилась на 20% після перегляду мультфільму «Губка Боб» (до перегляду мультфільму – 25%, після – 45%) і на 1% знизилась після перегляду мультфільму «Маша і Ведмідь» (до перегляду мультфільму – 48%, після – 47%).

В свою чергу за результатами даної методики ми виявили, що кількість дітей із високим рівнем радості після перегляду мультфільму «Спанч Боб» підвищилась на 43% (до перегляду мультфільму – 38%, після – 81%), а кількість дітей із високим рівнем суму після перегляду зменшилась на 23% (до перегляду мультфільму – 28%, після – 5%). Після перегляду мультфільму «Маша і Ведмідь» кількість дітей із високим рівнем радості підвищилась на 15% (до перегляду

мультфільму – 30%, після – 45%), а кількість дітей із високим рівнем суму зменшилась на 13% (до перегляду мультфільму – 28%, після – 15%).

Таким чином ми встановили, що мультфільми дійсно чинять вплив на емоційний стан дітей. До того ж цей вплив є досить неоднозначним, адже з одного боку після перегляду мультфільмів у дитини може піднятися рівень тривоги, страху та гніву, а як наслідок і агресії, але з другого боку мультфільми дійсно є розважальним елементом у житті дитини і як показало наше дослідження вони підвищують рівень радості дитини.

Зважаючи на те, що мультфільми мають інтенсивний вплив на психіку та свідомість дитини, ми розробили перелік рекомендацій батькам, вихователям та вчителям, щодо оптимального використання мультфільмів та мультсеріалів у житті дитини. Ми вважаємо, що:

1. Обираючи мультфільм/мультсеріал для дитини, попередньо перегляньте його самі. Зверніть увагу на сумнівні моменти, які можуть викликати бурхливу реакцію дитини або запитання з її боку та спробуйте зрозуміти чи здатні ви прояснити для дитини такі моменти.
2. На початкових етапах (особливо з дітьми молодшого шкільного віку) переглядайте мультфільми, мультсеріали разом з дитиною, для того щоб дитина мала змогу поставити вам запитання, а також для того, щоб ви могли пояснити дитині чому той чи інший герой діє певним чином у відповідних ситуаціях. Такі пояснення дадуть можливість дитині краще зрозуміти емоції та почуття персонажів, а також засвоїти певні паттерни поведінки, які вона буде, або навпаки не буде, використовувати в майбутньому.
3. Створіть для дитини своєрідний режим перегляду мультфільмів, мультсеріалів. Встановіть відповідний час один чи два рази в день, залежно від віку дитини, коли вона матиме змогу переглядати мультфільми. Це вбереже дитину від емоційного перенавантаження, а також допоможе їй навчитися планувати свій час.

4. Дозволяйте дитині брати участь у виборі мультфільму, мультсеріалу адже це дасть їй можливість відчувати, що вона має право вибору і їй буде приємно повідомлювати, що її інтереси враховуються.
5. Періодично обговорюйте з дитиною її улюблені мультфільми, мультсеріали, цікавтеся, що саме захоплює її в сюжеті та хто її улюблений герой. Це допоможе вам краще пізнати власну дитину, а також відслідкувати, які персонажі мають найбільший вплив на неї.

Висновки. Теоретичне ознайомлення із проблемою впливу мультиплікації на психологічний стан молодших школярів, а також практичне підтвердження наявності такого впливу дало нам змогу сформулювати перелік рекомендацій щодо оптимального використання мультиплікації в житті дитини, як розважального та пізнавального елементу у її розвитку.

Перспективою подальших досліджень даної проблеми є вивчення впливу мультиплікації на інтелектуальний розвиток дитини, а також поглиблене дослідження впливу різного виду мультиплікації на дітей із інтелектуальними та емоційними порушеннями.

Список використаних джерел

1. Гензур Г. М. Вплив мультфільмів на формування моральних якостей старших дошкільників/ Г. М. Гензур // Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка. – 2013. – №13. – С. 69-75
2. Гринько К. Інформаційно-психологічна агресія як різновид інформаційно-психологічного впливу. Аналіз форм і засобів здійснення у інфопросторі України та стратегії протидії. – Режим доступу до журн.: <http://pinchukfund.org/storage/students/works/2008/271.doc>.
3. Немирич А. А. Дошкольники и современное мультипликационное кино: проблемы и пути их решения / А. А. Немирич // Дошкольная педагогика. – 2012. – № 2. – С. 9-11.

4. Єпіхіна М. А. Образ жінки-матері у вітчизняних та закордонних мультфільмах / М. А. Єпіхіна // Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка. – 2013. – №13. – С. 102-110
5. Салюк Д., Черезова І. Вплив екранного насильства на формування агресивної поведінки підлітків // Збірник наукових праць студентів Бердянського державного педагогічного університету (частина II). – Бердянськ: БДПУ, 2005. – 163 с. – Режим доступу до журн.: http://www.bdpu.org/scientific_published/Students_publications2/01.
6. Сітцева М. В. Моральний розвиток дитини засобами мультиплікації в умовах агресивного медіа-простору / М. В. Сітцева // Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка. – 2013. – №13. – С. 32-38

Транслітераційний переклад списку використаних джерел

1. Henzur H. M. Vplyv multfilmiv na formuvannia moralnykh yakosti starshykh doshkilnykiv/ H. M. Henzur // Visnyk LNU im. T. Shevchenka. – 2013. – №13. – S. 69-75
2. Hryenko K. Informatsiino-psykholohichna ahresiia yak riznovyd informatsiino-psykholohichnoho vplyvu. Analiz form i zasobiv zdiisnennia u infoprostorі Ukrainy ta stratehii protydii. – Rezhym dostupu do zhurn.: <http://pinchukfund.org/storage/students/works/2008/271.doc>.
3. Nemyrych A. A. Doshkolnyky y sovremennoe multiplykatsyonnoe kyno: problemy y puty ykh reshenyia / A. A. Nemyrych // Doshkolnaia pedahohyka. – 2012. – № 2. – S. 9-11.
4. Yepikhina M. A. Obraz zhinky-materi u vitchyznianskykh ta zakordonnykh multfilmakh / M. A. Yepikhina // Visnyk LNU im. T. Shevchenka. – 2013. – №13. – S. 102-110
5. Saliuk D., Cherezova I. Vplyv ekrannoho nasylstva na formuvannia ahresyvnoi povedinky pidlitkiv // Zbirnyk naukovykh prats studentiv Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu (chastyna II). – Berdiansk: BDPU, 2005. – 163 s. – Rezhym dostupu do zhurn.: http://www.bdpu.org/scientific_published/Students_publications2/01

6. Sittsevá M. V. Moralnyi rozvytok dytyny zasobamy multyplikatsii v umovakh ahresyvnoho media-prostoru / M. V. Sittseva // Visnyk LNU im. T. Shevchenka. – 2013. – №13. – S. 32-38

O.O. Horbatiuk. The impact of modern cartoons on the psychological state and development of the child. The results of study of peculiarities of perception in the preschool and Junior school age, the impact of modern cartoons on the consciousness and personality of the child, analyzes changes in the animation for the last time, and changing the visual stimulating images that offer child a modern animated movies and how they affect the child's behavior, his perception of himself and the world. It is shown that the basis of all kinds of mental strain the child's view of himself (in particular, about the attitude to their appearance) is a desire to imitate favorite cartoon characters and animated series. So parents, caregivers and teachers are better to resort to a number of preventive actions to the negative influence of cartoons on child development was minimal. It offers a list of tips for parents, teachers and caregivers in the most positive and useful use of animated images in the learning, educational and play activities of the child. The article includes some recommendations to prevent the harmful effect of cartoons on the development of the emotional state of the child.

The fact of psychological impact of animation on deformation behavioral patterns of the child, shows us that a large number of scenes of violence in modern cartoons lead to a distortion of the concept of morality in children, which further alters their behavior. Children lost the sense of reality of the world, and the realization that every action has its consequence, because the cartoon shows just a justification for unwarranted aggression, but its effects are very blurred, and the appropriate punishment is absent. Children accept the rules of behavior and actions that are shown to them on television and computers, taking them for granted.

Authors have done the research work dedicated to the impact of modern cartoons on the emotional state of primary school pupils, to make sure of the deformation of the emotional part of the identity of the child. The study involved 60 students of primary school age. The cartoons “Sponge Bob” and Russian cartoon “Masha and the Bear” have been used. Thus, we found that cartoons really have an impact on the emotional state of children. Moreover, this effect is quite ambiguous,

because on the one hand after watching the cartoons the level of anxiety, fear, and anger has raised, but on the other hand cartoons are really an entertainment element in a child's life and as shown by our study, they increase the level of joy of the child.

Keywords: animation; primary school age; preschool age; psychological development.

«THE IMPACT OF MODERN CARTOONS ON THE PSYCHOLOGICAL STATE AND DEVELOPMENT OF THE CHILD»

Written by **Horbatiuk O.O.** bachelor of state pedagogical university named after M. Kotsubinskiy, **Yakovliva O.P.** the candidate of pedagogical Sciences, associate Professor of psychology of state pedagogical university named after M. Kotsubinskiy, **Savchuk Z.S.** , associate Professor of history of state pedagogical university named after M. Kotsubinskiy.

Number of references: 6.

The article is devoted to the actual problem of the impact of modern cartoons on the psychological state and development of the child which includes the influence on:

- **The emotional development of the child;**
- **The deformation of behavior patterns;**
- **The mental development of the child enc.**

In the process of watching cartoons by children their moral standards-samples as the emotional-cognitive concepts regarding ways of behavior are forming. These standards, on the one hand, represent a particular area of a child's life, and on the other, contain a social evaluation and emotional attitude. Children passively absorb everything that affects them from the screen, can't protect themselves from the media, to refrain from watching questionable cartoons. In addition, some kind of "immunity" to the perception of violence develops, children do not hesitate to copy the violent actions of the cartoon characters in everyday life.

Current preschool and primary school children are attracted with the dynamic, emotional intensity, event brightness, a kind of enchantment and exoticism stories, local situations, actors, which is consistent with the mentality of the modern era. At the same time, the behavior of the vector and consciousness this animated movie is

aimed at the formation in the minds of children the idea that conflicts, rudeness, aggressiveness, and even cruelty can be an ethical norm. This can lead to the development of anti-humanistic belief that the modern person can be a carrier of pain, cruelty, evil, and this is the vocation of the modern man.

Despite the fact that cartoons have an intense effect on the psyche and consciousness of the child, we have developed a list of recommendations for parents, educators and teachers, regarding the optimal use of cartoons and cartoons in a child's life:

1. Before making a choice of a cartoon/animated series for your child, watch it by yourself. Pay attention to doubtful points, which may cause a violent reaction of the child or the questions and try to understand how you can clarify for the child such moments.

2. In the initial stages (particularly primary school age children) watch cartoons with your child, to make possible your child to ask you a question, and in order to enable you to explain to the child why a particular character acts in a certain way in appropriate situations. Such explanations will enable the child to better understand the emotions and feelings of the characters, and learn certain patterns of behavior she will or not will use in the future.

3. Give each child a peculiar mode of viewing cartoons. Select the appropriate time once or twice a day, depending on the age of the child when he/she will have the opportunity to view the cartoons. It will protect the child from emotional overload, and help him learn to manage their time.

4. Allow your child to participate in the selection of the cartoon, the animated series because it will give her the opportunity to feel that he/ she has the right to make a choice and it will be nice to show them that their interests are taken into account.

5. Periodically discuss with your child his/her favorite cartoons, try to be interested in what draws his/her into the story and who's his/her favorite character. This will help you get to know your own child and keep track of which characters have the greatest impact on her